

ANTALYA KENT KONSEYİ
CUMHURİYET MEYDANI
KENTSEL TASARIM PROJESİ GÖRÜŞ RAPORU

Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan, 19.07.2016 tarihinde Antalya Kent Konseyi İmar Planlama Çalışma Grubu Toplantısında Büyükşehir Belediyesi Antepo Proje Ekibi tarafından sunumu yapılan Cumhuriyet Meydanı Kentsel Tasarım Projesi 01.08.2016 tarihinde yapılan Yürütme Kurulumuzda değerlendirilerek Alana ilişkin Antalya Kent Konseyi görüş ve önerileri aşağıda belirtilmiştir.

1. Genel anlamı ile meydanlar, insanın eylemlerinin yerine getirildiği, onu kuşatan bütünleşme ve sahip olma duygusunu yaratan yatay ve dişey hacimsel elemanlarla sınırlanmış, üç boyutlu hacimsel bir düzenlemedir. Meydanlar aynı zamanda geçmişten günümüze toplumsal ve sosyal yönden önemli fonksiyonları yerine getirmiş ve bu özellikleriyle de kente kimlik kazandıran mekanlardır. Bu açıdan bakıldığında Cumhuriyet Meydanı Antalya kent merkezinin en önemli kamusal mekanlarından bir tanesi olmasının yanında gerek fiziksel, gerek kullanım, işlevsellik ve estetik yönden bir çok sorunu bulunmakta ve kente yeterli katkıyı vermekte eksik kalmaktadır. Bu bakımdan söz konusu proje bu sorunları gidermek için bir fırsat olarak görülmelidir. Proje ile yeniden düzenlenecek Cumhuriyet Meydanı kent merkezinin yaşanıla bilirlğini arttırmak, canlandırmak, rekreasyonel olanaklar yaratmak, turizme katkı sağlamak adına alanın meydan olarak işlevselliğinin arttırılması amaçlanmalıdır.
2. Alanla İlgili Analiz Çalışmaları Yapılmalıdır; Cumhuriyet Meydanı Kentsel Tasarım Projesi incelendiğinde alana ilişkin fiziksel ve sosyal yönden analizler proje dosyasında yer almamaktadır. Projede alanın mevcut durumuna ilişkin kullanıcı kitlesi, ihtiyaçların ve sorunların tespit edilmesi, çevresiyle olan ilişkilerinin doğru kurulması hususunda alansal analiz çalışmalarına ihtiyaç bulunmaktadır. Kullanıcıların talepleri ve İstekleri projede mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.
3. Kentsel Tasarım Projeleri Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinde belirtildiği üzere Uygulama İmar Planı kararlarına ve üst ölçekli planlama kararlarına uygun olması gerekmektedir. Ayrıca, projelerin bulunduğu yerleşme veya bölgenin gelişme ve yapılaşma hedefleri bütününde ele alınması ve projelerin yönlendirilmesi amacıyla büyük alan gerektiren bölgelerde proje kapsamında gerektiğinde master plan hazırlanabilir denilmektedir. Bu bakımdan Cumhuriyet Meydanının Kalekapısından Selekler Çarşısına kadar diğor yeşil alanlarla ve çevresiyle olan ilişkilerinin kurularak bir bütün olarak ele alınması projenin sürdürülebilirliği açısından önem taşımaktadır.
4. Kullanım; Cumhuriyet Meydanı Antalya kentinin en önemli meydanlarından bir tanesidir. Cumhuriyet Meydanı genel olarak kent merkezinde bir toplanma, geçiş mekanı, turistler için kent merkezinin görünen yüzüdür. Meydan, toplumun doğal olarak organik bir parçasıdır. İnsanların bir araya gelme ihtiyacı sonucu toplandıkları yerlerdir. Bu alanın daha işlevsel bir hale getirilmesi gerekmektedir.

5. Kent Kimliği Güçlendirilmelidir; Meydanlar aynı zamanda geçmişten günümüze toplumsal ve sosyal yönden önemli fonksiyonları yerine getirmiş ve bu özellikleriyle de kente kimlik kazandıran mekanlardır. Bir Kentin kimliği; o kentin doğası, sosyo-kültürel yapısı, yapılanmış çevresi, tarihi gibi farklı öğelerin birinden ya da birkaçından oluşmuş olabilir. Burada önemli olan, sözü edilen faktörlerin bu kenti diğer kentlerden ayırt edici olması, bir başka ifadeyle o kente özgü olmasıdır. Bir kentin kimliği, en genel ifadeyle, o kenti tanımlamaya yarayan ve diğerlerinden ayıran doğal, sosyal ve yapılanmış çevresidir. Proje genel olarak incelendiğinde kent kimliğini vurgulayan herhangi bir unsur içermediği görülmektedir. Halbuki manzarası tamamen Antalya'nın en eski yerleşmesi ve bir kentsel sit alanı olan Kaleiçine bakan, Kent Surlarının ortaya çıkarılarak önemli bir kentsel kimlik yaratacağı projede bu unsurlar göz ardı edilmiştir. Antalya Kaleiçi'ndeki yat limanı ve limanı çevreleyen surlar içerisinde gelişen ilk yerleşme öncelikle iç surlarla çevrelenmiştir. Dış surlar ise Roma döneminde yapılmıştır. Böylelikle Kaleiçi, batıda deniz, kuzeyde ve doğuda ana caddeler ile bu caddelere paralel uzanan surlar ile çevrelenmiştir. Eski kentlere özgü stratejik koruma zorunluluğu olan surlar Eski Antalya'yı deniz görüntüsünden ayırmaktadır. Projede Surlar daha belirgin hale getirilerek alana kimlik kazandırılabilir. Falezler daha ön plana çıkarılarak doğal bir etki yaratılabilir.
6. Meydanın Yaşanılabilirliği Arttırılmalıdır; Geçmişten günümüze fiziksel anlamda yapılan bir takım müdahaleler ve düzenlemeler meydanın fiziksel anlamda düzenlemesine olanak sağlamakla birlikte bu Antalya'nın en önemli kamusal mekânını daha yaşanılabilir kılmamıştır. Kent yaşamında toplumsal bütünleşme ve kaynaşmayı sağlayan, binaların çevresiyle ilişkisini güçlendiren, kent mekânına rekreasyonel olanaklar sunan ve kente kimlik kazandıran meydanlar bu yönüyle önemli mekânlardır. Bu açıdan bakıldığında öneri projenin kent yaşamına katkı anlamında farklılık sunmamaktadır.
7. İklimsel Unsurların Projede Göz Önünde Bulundurulması Gerekmektedir; Antalya'nın sıcak bir kent olması, yılın 300 günü güneşli olması kentsel tasarım projelerinde mevsimsel stratejiyi gerektirmektedir. Esnek tasarıma olanak vermeli, gölgelik mekanlar oluşturulmalı, kullanıcıların dinlenmesine olanak sağlayan, manzarayı da seyredebilecekleri mekanlar oluşturulmalıdır.
8. Manzara noktaları güçlendirilmeli peyzaj unsurları manzaraya göre yeniden düzenlenmelidir; Cumhuriyet meydanını diğer kentlerdeki meydanlardan ayıran en önemli özelliği manzarasıdır. Bu bakımdan manzara noktaları ve seyir teraslarının konumu ve işlevselliği önemlidir.
9. Yönetim planı oluşturulmalı, sürdürülebilir kullanım, bakım ve denetim sağlanmalıdır; İnsanların zaman içinde sürekli gittikleri yerler, en iyi alanlardır. Bunu başarmanın, meydanı güvenli ve canlı tutmanın yolu bir yönetim planından geçmektedir. Ticari

İşletmelerin sürdürülebilir kullanımı sağlanmalıdır. Ticari işletmelerin zamanla yasal izinlerinin ötesine geçerek yayılma ve işgale izin verilmemesi bunun için gerekli yasal yaptırımların oluşturulması gerekmektedir.

10. Meydana Ulaşılabilirlik ve Erişilebilirlik Sağlanmalıdır; Alanın araç ve yaya hareketliliği açısından kent bütünü ve yakın çevresi ilişkilerinin araştırılması gerekmektedir. Ayrıca bu kapsamda alanı sıkıştıran otobüs durakları ve araç trafiğinin yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Projede eksik kalan konulardan bir tanesi alanın engellilerin ulaşımına olanak sağlamamasıdır. Özellikle projede kot farklılığından kaynaklanan alt ve üst meydan bölümlerinin birbirleriyle ilişkisinin, bağlantısının sağlanması ve engellilerin erişimine olanak verecek şekilde uygun eğimde tasarlanması ve uygulanması gerekmektedir. Mümkün olduğunca basamaklı yapılaşmadan kaçınılmalıdır. Engellilerin erişiminin kolaylaştırılması için standartlara uygun sesli uyarıcılar, kabartmalı levhalar, kılavuz çizgileri vb. uygulamalar çalışılmalıdır.
11. Meydanlar arasında bütünleşme sağlanmalıdır; Mevcut şimdiki Cumhuriyet Meydanıyla Eski Valiliğin bulunduğu alandaki su fiskiyelerinin bulunduğu alanla bütünleştirilmesi gerekmektedir. Bunun için kot farklılığından doğan ve bütünleşmeyi engelleyen eğimler ve kot farklılıkları kaldırılmalıdır. Alanın bütünleşmesini engelleyen nostaljik tramvay hattının her ne kadar proje sunumunda işlem yapılmayacağı belirtilmiş olsa da Büyükşehir Belediyesince bu hattın yenilenerek kapasitesinin arttırılacağı yönünde projenin yürütüldüğü belirtilmektedir. Bu kapsamda alanın düzenlenmesinde her iki projenin de birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Meydanların estetik ve kullanım anlamında bütünleşmesi mekanın algılanabilirliğini arttıracak, yaya sürekliliğinin ve geçişine olanak sağlayarak meydanların birbirleriyle olan ilişkisi kurulacaktır.
12. Proje uygulanmadan önce zemin durumuna ilişkin önceki raporlar ve veriler dikkate alınmalı zemin etüdü yapılmalıdır.
13. Meydanın Çevresiyle Estetik ve Görsel Uyum Sağlanmalıdır; Cumhuriyet Meydanının çevresindeki binalar gerek renk ve doku gerekse meydanın etkisini azaltmakta, standart olmayan levhalar, tanıtım ve yönlendirme levhaları görsel kirlilik yaratmaktadır. Bunların bir düzen altına alınması gerekmektedir. Ayrıca Cumhuriyet Meydanı seyir noktalarında Kaleiçi çatı görünümleri görsel olarak uygun olmayan görüntüler içermekte, mekanın algısını azaltmaktadır. Bu alanlara ilişkin de düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.
14. Kentsel bellek yaşatılmalıdır; Projede Tophane Çay Bahçesinin korunuyor olması olumludur. Kent meydanlarının kent halkı için en önemli fonksiyonu rekreasyonel aktivitelere olanak sağlamasıdır. Tophane Çay Bahçesi gerek konumu gerekse alanın geçmişten günümüze değişmeyen çay bahçesi kullanımı devam ettirilmeli, bu alandaki

kaçak ve uygun olmayan proje dışı uygulamaların kaldırılarak alanın bu proje kapsamında rehabilite edilmesi yararlı olacaktır.

15. Alanda uygulanacak kent mobilyalarının ve döşemelerin belirli bir standartta ve birbirleriyle uyum içinde olması, meydana renk, doku ve görsel uyum sağlayacaktır.
16. Meydanda Bitkisel Materyal Kullanımı Çeşitlendirilmeli ve Alanın Kullanımına Uygun Halde Düzenlenmelidir; Meydanda çok fazla manzarayı kapatan ve alanın koşullarına uygun olmayan büyüklükte ve yapıda ağaç ve bitki türü bulunmaktadır. Bitkisel materyallerim meydan kullanımına uygun olarak yeniden düzenlenmesi olumludur.
17. Projeye Katılımda süreklilik sağlanmalıdır; Antalya Kent Konseyi görüş ve önerilerinin projeye aktarılması, projeye katılımın sadece proje tanıtımında değil proje onama, uygulama ve izleme aşamalarında da sürdürülmesi büyük önem taşımaktadır.

**ANTALYA KENT KONSEYİ
YÜRÜTME KURULU**